

13.1–13.2 Lokale og globale ekstrema

$F: U \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ kontinuerlig har globalt maksimum på hver kompakt $K \subset U$.

Et eller flere punkter med egenskapen $F(x_0) = \max_{x \in K} F(x)$.

Minst én av følgende muligheter gjelder:

(i) $x_0 \in \partial K$

(globalt maksimum på **randen** av K)

(ii) F ikke deriverbar i x_0

(globalt maksimum i **singulært punkt**)

(iii) $\nabla F(x_0) = 0$

(**nødvendig** vilkår for lokalt ekstremum i indre punkt)

For $F \in C^2(U, \mathbb{R})$ med $\nabla F(x_0) = 0$ i indre punkt bestemmer egenverdiene til Hessematrisen $D^2F[x_0]$ et eventuelt lokalt ekstremum.

$D^2F[x_0]$ positivt/negativt definit $\Rightarrow$ lokalt minimum/maksimum.

$D^2F[x_0]$ har strengt negative og strengt positive egenverdier $\Rightarrow$ saddelpunkt.

$D^2F[x_0]$ semidefinit eller ellers indefinit $\Rightarrow$ ingen konklusjon.

Andrederivertetesten i $\mathbb{R}^2$: Tegnet til $\underline{F_{xx}F_{yy} - (F_{xy})^2}$ i x_0 avgjør lokalt ekstremum/saddelpunkt.

13.3 Minimering ved bivilkår

$F, G \in C^1(U, \mathbb{R})$, $U \subset \mathbb{R}^n$ åpen.

Dersom $\{x \in U: G(x) = 0\}$ er kompakt har F et maks/min der.

I et punkt der $F(x_0) = \max_{G(x)=0} F(x)$ gjelder at $\nabla F(x_0) \parallel \nabla G(x_0)$, dvs:

(i) $\nabla G(x_0) = 0$

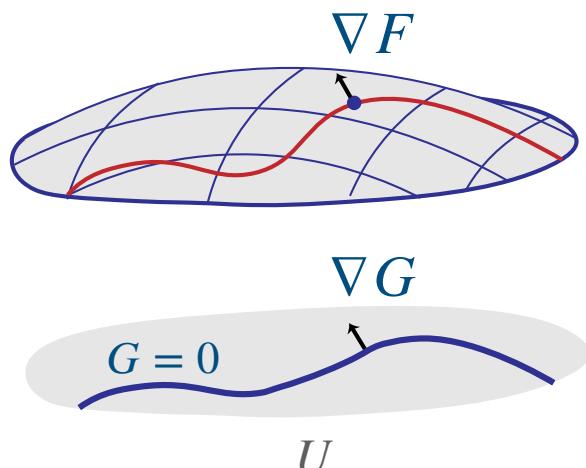
(kritiskt punkt for G)

eller

Lagrange-
multiplikator

(ii) $\nabla G(x_0) \neq 0$ og $\exists \lambda \in \mathbb{R};$

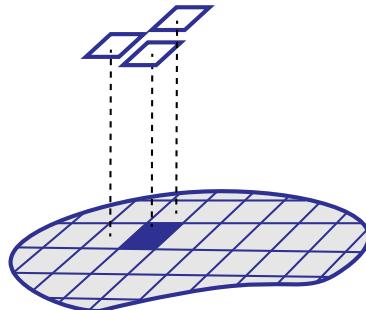
$\nabla F(x_0) = \lambda \nabla G(x_0)$

Merk at $\nabla G(x_0) \neq 0$ garanterar at $\{G(x) = 0\}$ er en $(n - 1)$ -dimensjonal kurve, flate eller hyperflate i $\mathbb{R}^n$ kring x_0 . Dette er implisitte funksjonssetningen.

14.1–14.3 Integrasjon i planet

Den enkleste måten å innføre integraler i begrensete $U \subset \mathbb{R}^2$ er via Riemannsummer:

$$\iint_U f dA = \lim_{N \rightarrow \infty} \sum_{j=1}^N f(x_j, y_j) A(R_j)$$

der det maksimale arealet $\max_j A(R_j) \rightarrow 0$ når $N \rightarrow \infty$,

og punktene (x_j, y_j) kan velges vilkårlig innenfor hver R_j .

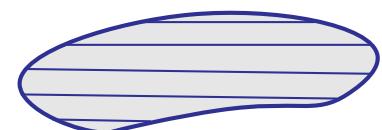
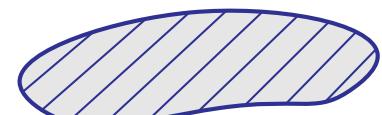
Hvis høyreleddet er veldefinert, kalles f **integrerbar**. Kontinuerlige funksjoner er altid integrerbare på begrensete domener av typen nedenfor.

For å sikkerstille at integralet gir mening betrakter vi mengder som kan parameteriseres ved hjelp av kontinuerlige funksjoner:

$$U = \{(x, y) : a \leq x \leq b, c(x) \leq y \leq d(x)\},$$

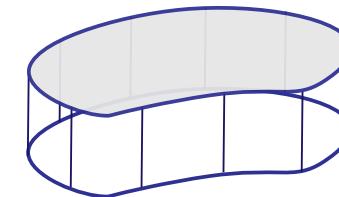
eller

$$U = \{(x, y) : a(y) \leq x \leq b(y), c \leq y \leq d\}.$$

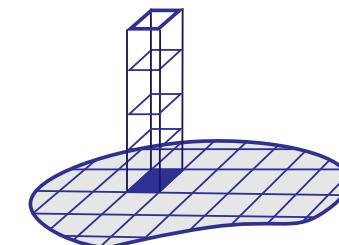

Todimensional integrasjon som itererte integraler

Integralet $\iint_U dA$ beskriver **arealet** $A(U)$, eller ekvivalent,
volumet til legemet med enhetshøyde over samme areal.

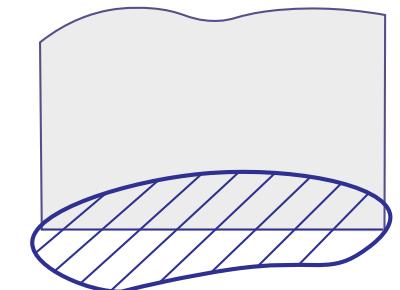
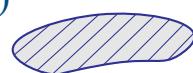

På same måte beskriver $\iint_U f dA$ **volumet** mellom flaten
 $z = f(x, y)$ og xy -planet.

Teorem (Fubini, Tonelli, Euler, ...)

$$\iint_U dA = \int_a^b \left(\int_{c(x)}^{d(x)} f(x, y) dy \right) dx = \int_c^d \left(\int_{a(y)}^{b(y)} f(x, y) dx \right) dy$$

dersom f er integrerbar, og U er kontinuerlig parameteriserbar som ovenfor.

Merk: volum som et integral av arealer.